

לצלם וידיאו עם הסלולארי פרק א – צילום

מה מדהים יותר מהאפשרות לעשות סרט עם מצלמה שממילא יש לך? הטאג' מאהל, לטוס לירח, להיות חופשי לנפשך ובטח עוד כמה משאלות פרטיות, אבל בכל זאת- יש כאן עניין מדהים, מרתק ורלוונטי מאד, בתקופה בה תכני וידיאו הם מצרך חשוב ורב ערך גם לאינטרנט וגם לסלולרי. בעולם כבר מתרחשת הסצנה ויש שם לג'אנר: Pocket Films, "סרטי כיס". הסרטים בדרך כלל יהיו קצרים. תהליך העריכה יכלול גם עיבוד תמונה, תיקוני צבע, אפקטים, גרפיקה ואנימציה. שליטה בשפה ובטכנולוגיה תשפר את כושר הביטוי של סרטי הכיס העתידיים שלכם. ולשם כך נכתב המאמר הזה.

כמו כל עשייה של סרט, יש לצאת למסע עם ידיעה של מה אתם רוצים לעשות. על מה אתם חולמים? על וידיאו קליפ? על סרט הפתעה לאהוב נפשכם? אולי ראיון עם חבר ואולי ראיון שרשרת עם כמה חברים, העונים על שאלה אחת? אולי סרטון מצחיק, משהו עלילתי ואולי משהו מהחיים, דוקומנטרי. מקסים אותי לגלות שאת כל אותם תרגילים וסרטונים שעשינו בבית הספר לקולנוע עם מצלמת הבולקס לפני קרוב ל 30 שנה, אפשר לעשות היום עם הטלפון הקטן הזה שנשלף מהכיס ונישא לכל מקום.

וכמו כל עשייה, חשוב לבדוק ולהכיר היטב מה הם הכלים העומדים ברשותכם, מה הם היתרונות ומה החסרונות של צילום סרטים עם הטלפון הסלולארי.

היתרונות: ניידות, קלות, זמינות.
החסרונות: איכות תמונה וקול.

יתרונות – צילום לא שגרתית:

מצלמה בגודל של טלפון נייד מאפשרת צילומים של מקומות וזוויות שכמעט ואי אפשר לבצע ממצלמה אחרת.

* אפשר למשל לתלות את המצלמה על חכה ולתכנן שוט של POV (Point Of View:נקודת מבט) לסצנה של ספידרמן המטפס על הקירות.
תסריט: **

1. שוט מלמטה ספידרמן מתחיל לטפס,

2. רגל על הקיר

3. CU פנים,

4. POV: שוט עולה ומגיע לחלון של חדר בו לכודה העלמה).

5. ספידרמן מחוץ לחלון, מביט.

* אפשר לתלות את הטלפון על בלון ולצלם שוט ממעוף ציפור (מצלמים ציפור עפה בשמים ובעריכה חותכים לשוט שצולם מהבלון), או להוסיף לסדרת גיבורי העל את סופרמן: אתם יכולים לשים אדם על משהו גבוה, לצלם מלמטה למעלה, את חלקו העליון של הגוף, הידיים לצדדים, מאוורר מעיף את הגלימה ואז לחבר לשוט שצולם ממעוף הבלון.

* אפשר לחבר את הסלולארי לחולצה או לקסדה, לעלות על הסקייט בורד, וליצור שוט מדהים בתנועה.

* צילום תת מימי. אפשר לעטוף את הטלפון בשקית או לשים אותו בקופסת זכוכית אטומה ולטבול באקווריום.

* באנג'י סטייל. אפשר לחבר אותו לחבל ולזרוק אותו מראש בניין גבוה. יתקבל שוט מלחיץ למדי.

* רעיונות נוספים יתקבלו בשמחה בטוקבק.

קלות: משקלו הזעיר וקלות הנשיאה עושים את הטלפון נגיש לכל צלם, בכל גיל, עם כל כוח.
זמינות: היא תמיד איתך. כבר יש לך (לא חייבים לקנות מסרטת DV).

זוויות צילום לא שגרתיות. גודלו המזערי של הסלולארי מאפשר לצלם איתו זוויות מיוחדות מאד שקשה להגיע אליהן אפילו לא עם מצלמה Mini DV קטנה. זוויות שכאלה יתנו לסרט שתעשו עומק וסגנון מיוחד.

ראיונות: כשאתם רוצים להקליט, דאגו לצלם בסביבה שקטה יחסית. אל תראיינו אדם כשגבו לים או לכביש, כי רעש הגלים או התנועה עשוי להתגבר על הדיבור. ככל שהמצלמה מורגשת פחות כך גם היכולת שלך להגיע לאינטימיות עם המרואיין או עם עצמך גדולה יותר.

חסרונות:

ברמת איכות התמונה, איכות הצילום בטלפון נמוכה אומנם מזאת של מסררת מיני די ודומה לאיכות של צילום במצלמת סטילס. כשמדברים על איכות צילום מדברים על **Bit Rate** - כמות פריימים לשניה ועל **דחיסת מידע (רזולוציה)**

Bit Rate. סרט הוידאו מחולק לפריימים וה BR נקבע על פי כמה פריימים לשניה ניתן לצלם. בשיטת השידור Pal שהיא השיטה נהוגה בישראל, באירופה ועוד, שנייה מתחלק ל 25 פריימים. ברצף שכזה נראה תמונה שרצה חלק, "אמיתי" כמו בטלוויזיה ובקולנוע. כל צילום בשיטה המאפשרת פחות פריימים לשניה ייתן תנועה מקוטעת לעין. על דחיסת מידע, בפרק הבא, שעוסק בהמרה ובעריכה.

בתחקיר שלנו מצאנו ש:

BitRate שמציעים הסלולרים נע בין 15 fps (Frame Per Second) לבין 30 (בשיטת NTSC שניית צילום מכילה 30 פריימים). כשאתם רוכשים טלפון סלולרי בררו את הנתונים האלו. ניתן לצלם עד שעה וחצי ברזולוציה של 235X288. זמן הצילום שניתן לשמור וכן אורך השוט שמאפשרת המצלמה הם פועל יוצא של גודל כרטיס הזיכרון והגדרות המצלמה.

ככל שתהיו מודעים ליכולות ולמגבלות של הצילום בסלולארי כדי שתוכלו להפיק ממנו את המיטב.

אם כך, כיצד מנצלים את היתרונות ומתגברים על החסרונות?:

מינימליזם, הקפדה על קונטרסט, קומפוזיציה ונקודת המבט. שמירה על צילום יציב, יצירת תנועה בתוך הפריימים ולא תנועה של מצלמה. צילום של שוט ארוך דיו, תכנון משך שוט ותכנון צילומים.

פתרונות:

1. מינימליזם. לכל שוט צריך שיהיה נושא. צמצום ומיקוד של נושאי צילום ופרטים יאפשרו לכם לכוון את הצופה לנושא המסוים של השוט ולמה שאתם רוצים להראות לו. ככל שבפריימים יהיו פחות מרכיבים, ויהיה בו מרכיב אחד ברור, כך יהיה קל יותר לראות ולהזדהות עם הנושא.
2. צרו קונטרסט (הנגדה) בין הפרטים המצולמים. חפשו הבדל ברור בין פרט לפרט ובין צבעי הפרטים. איכות צילום בינונית משמעה שאין קריאה מלאה של צבעים. לכן ריבוי של פרטים וצבעים יתבטא בפריימים מחוק, מהוה.
 - a. בחרו בגדים עם צבע אחיד וברור.
 - b. צרו בידוד והבדלה בין המצולם לרקע.
 - c. אם חשקה נפשכם בפריימים עמוס פריימים, צרו הבדלה טובה בין פרט לפרט.
 - d. אם אתם מצלמים ציור (גרפיטי לדוגמא) עמוס בפרטים, צלמו אותו בשוט פתוח, ממושך. תנו לעין לקרוא את התמונה ועל תנסו לטייל על פניה. תוכלו גם לצלם אותו בתקריבים, פירוק של שלם למרכיביו.
3. קומפוזיציה (מיחבר) - מיקום האלמנטים בצילום. לפריימים אומנם יש צורה קבועה אבל כשאנו מסתכלים בו, תימשך העין למקום מסוים, לפני שתתחיל לסרוק את יתר הפרטים. כך תיווצר ההשפעה המיידית, הרגשית, הקדם תבונתית. על כן על פי האופן שבו מסדר הצלם את מרכיבי הפריימים הוא יכול לבטא ולהשפיע על הצופה. בעיצוב הקומפוזיציה של הפריימים מתייחסים גם לעומק

ולזוויות. אני ממליצה לכם לראות ספרי צילום שם תוכלו להיחשף לסגנונות צילום ולמקורות השראה.

4. זווית הצילום ונקודת המבט. גובה העין הוא האופן שבו אנו רגילים להתבונן, קדימה. זוהי נקודת האמצע. אפשר לצלם מלמעלה למטה, מלמטה למעלה. מלמעלה – בין מגדל, סולם וכיסא ימצא ההבדל בזווית המבט. כך גם הפוך. זוויות אלכסוניות מוסיפות עומק לפריים.

5. צילום יציב.

נכון שסגנון המצלמה המרקדת, רבת הביטוי, מה שנקרא פעם סגנון MTV ונחשב שיא הנועזות, כבר מיושן במקצת. אולם גם אם חשקה נפשכם בתנועות חדות, השתדלו לא להפריז. בגלל האיכות הבינונית של עיבוד המידע, התנועה עצמה תצא ממושטשת ומעודף תנועות לא יראו כלום. להזכירכם הסלולארי, כאמור הוא פורמט ירוד במקצת.

- a. מצלמה יציבה. עדיף לא לנוע יותר מדי תוך צילום. אם אתם מחזיקים את הטלפון ביד – החזיקו חזק ואיתן.
- b. יש חצובות מיוחדות לסלולארי. השתמשו בהן ככל האפשר.
- c. הימנעו מזומים (שינוי מרחק העדשה מהמצולם).
- d. צילום בתנועה. עדיף שיעשה ממכוננית וכשוט פתוח. משהו שיצולם בתקריב עשוי לרעוד.
- e. נצלו אפשרויות של תנועת גוף בפריים. התקרבות למצלמה ואפילו חסימה של הפריים יאפשרו לכם נקודות חיתוך מעניינות.

6. תאורה. בחרו שעות בהן האור רך או חללים שטופי אור, זה יקל על העבודה.

- a. בצילום חוץ, השתדלו שהשמש תהיה בגב המצלמה.
- b. חפשו מקום בו אין צללים, כדי שהאובייקט לא יבלע בהם.
- c. קונטרסט. גם כאן הבדל ברור בין אור לצל יעזור (וצילום של צל תמיד נראה מעניין)
- d.

7. משך שוט. תנו לכל שוט לפחות 5 שניות וספרו עד שתיים לפני שאתם מפסיקים לצלם. תמיד תוכלו לקצר שוטים בעריכה אבל לעולם לא תוכלו להאריך אותם מעבר למה שצולם (כן, אפשר לעשות Slow Motion, אבל נקודת התחלה וסיום השוט הרי לא ישתנו).

בברכת סרטים טובים

תמר ירון, Jump Cut, בי"ס לעורכים ואנימטורים
www.jumpcut.co.il

יעוץ טכני: עופר פרנט, צלם
תחקיר ואילוסטרציות: דנה פרל, עורכת

בחודש הבא: צילום בסלולרי עם חשיבה על עריכה
ובו נדבר על אפשרויות הקלטה, צילום וידאו קליפ, בימוי שוטים, דחיסת מידע והמרת קבצים לעריכה, תוכנות המרה ועריכה ועוד. יהיה מעניין.

לקישור לאתר פסטיבל של סרטים שצולמו בסלולרי

www.festivalpocketfilms.fr